

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060304

DOM
2021-03-03
Stockholm

Mål nr
M 4092-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-03-16 i mål nr M 4130-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. A

2. B

3. C

4. D

5. E

Ombud för 1–5: Jur.kand. X

Motpart

Myndighetsnämnden i Kils kommun
Box 88
665 23 Kil

SAKEN

Föreläggande att riva trädäck m.m. på fastigheten FA1 i Kils kommun

Dok.Id 1671341

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Myndighetsnämndens i Kils kommun beslut den 10 april 2019 (MN § 28, dnr MN 19/35) om föreläggande att riva trädäck m.m.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A, B, C, D och **E** (klagandena) har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och helt upphäva Myndighetsnämndens i Kils kommun beslut om föreläggande.

Klagandena har i andra hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska återförvisa ärendet till Myndighetsnämnden i Kils kommun med instruktion om att rättelseåtgärderna enbart ska avse de otillåtna ändringar som vidtagits.

Myndighetsnämnden i Kils kommun (nämnden) har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har hänvisat till vad de tidigare anfört och tillagt i huvudsak följande.

Under de 43 år som klagandena disponerat fastigheten har de kontinuerligt haft en brygga med tillhörande trädäck på den aktuella platsen. Anläggningarna har renoverats och rustats upp i omgångar.

Bryggan var ursprungligen pålad men ändrades till att vara självbärande. Detta ändrade inte omfattningen eller läget av den fasta bryggdelen och innebar inte heller att bryggan fick en mer avhållande effekt för allmänheten. Ingen av ändringarna på bryggan har motverkat strandskyddets syften. Därutöver utgör två mindre räcken den enda utseendemässiga förändringen sedan 1976. Inte heller dessa påverkade anläggningens utformning eller omfattning. Ingen av renoveringarna har varit otillåtna.

Mark- och miljödomstolen har ansett att klagandena genomfört otillåtna ändringar av en befintlig anläggning. I så fall borde klagandena endast ha förelagts att ta bort de otillåtna ändringarna. Domen innebär att klagandena ska vidta långt mer ingripande

åtgärder än vad som behövs för att återställa anläggningen till sin ursprungliga utformning. Utgången är oproportionerlig och innebär en inskränkning av äganderätten.

Nämnden har inte gett in någon bevisning för att anläggningen inte var uppförd i sin nuvarande omfattning och huvudsakliga utformning 1975, då det generella strandskyddet infördes. Detta trots att bevisbördan, enligt praxis, doktrin och riktlinjer, allt mer ska läggas över på tillsynsmyndigheten ju äldre en anläggning är.

Nämnden har hänvisat till vad den anfört i underinstanserna och tillagt i huvudsak följande. I första hand är det, utifrån den bevisning som getts in, inte styrkt att brygga och trädäck fanns på platsen 1975. I andra hand har det vidtagits så omfattande ändringar av bryggan och trädäcket att det måste anses utgöra en ny anläggning, vilken kräver strandskyddsdispens. Eftersom det inte finns någon dispens är anläggningen olovligen uppförd. Föreläggandet är därför rimligt och proportionerligt. Det finns inte heller särskilda skäl för strandskyddsdispens.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av kapitlet iakttas. Detta gäller bland annat vid tillsyn enligt balken och innebär att den som har en anläggning inom ett område där strandskydd gäller är skyldig att visa att anläggningen är laglig. Klagandena har därför att visa att det på platsen funnits en brygga med motsvarande omfattning som idag alltsedan tiden innan strandskyddsbestämmelserna började gälla. Med hänsyn till svårigheterna att föra bevisning om omständigheter som ligger så långt tillbaka i tiden bör dock beviskravet inte ställas allt för högt (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 november 2017 i mål nr M 4628-17).

Mark- och miljööverdomstolen finner vid en samlad bedömning att utredningen i målet ger stöd för att en brygga kontinuerligt har funnits på platsen sedan före strandskyddsbestämmelserna trädde i kraft. Det framgår vidare att bryggan genom åren varit föremål för renovering. Det är naturligt att en brygga kontinuerligt underhålls och repareras. Att den i samband med det får ett något ändrat utförande innebär inte att den

är att betrakta som en ny anläggning, för vilken det krävs dispens. Bryggan har genomgående haft samma placering och behållit i huvudsak samma storlek och utformning. Ändringarna har sammantaget inte varit så omfattande att det idag är fråga om en ny brygga. Mot denna bakgrund är bryggan laglig och det har därför saknats grund för att förelägga klagandena att ta bort den. Mark- och miljödomstolens dom ska därmed ändras och nämndens föreläggande ska upphävas i sin helhet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Mikael Hagelroth och Ulf Wickström samt tf. hovrättsassessorn Mathias Gunnervald, referent.

Föredragande har varit Vilma Herlin Hjorth.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-03-16
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 4130-19

PARTER

Klagande

1. A,
2. B,
3. C,
4. D,
5. E,

Ombud för 1-5: X

Motpart

Myndighetsnämnden i Kils kommun, Box 88, 665 23 Kil

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut 2019-09-20 i ärende nr 505-4553-2019, se bilaga 1

SAKEN

Vitesföreläggande angående strandskydd på fastigheten FA1 i Kils kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver, med ändring av Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut, Myndighetsnämnden i Kils kommuns föreläggande den 10 april 2019 (dnr MN 19/35) i vad det avser rivning och bortforsling av sjöbod.
2. Mark- och miljödomstolen bestämmer att föreläggandet i övrigt ska vara förenat med ett vite om 10 000 kr vardera för E, C, D, B och A.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Kils kommun (i fortsättningen nämnden) beslutade den 10 april 2019 (dnr MN 19/35) om föreläggande vid vite av 20 000 kr vardera för fastig-hetsägarna E, C, D, B och A (i fortsättningen klagandena) att, senast fem månader efter det att beslutet vunnit laga kraft, låta utföra följande åtgärder på fastigheten FA1 i Kils kommun.

- 1. Riva och forsla bort trädäck och sjöbod från strandskyddsområdet.*
- 2. Återställa marken som i nuläget upptas av anläggningarna i punkt nr 1 så att betonggjutningar, metallfundament eller övriga fästanordningar inte finns kvar.*
- 3. Avlägsna lösa föremål från strandkanten, såsom landgång, träbänk, trädgårds-möbler o dyl.*

Länsstyrelsen i Värmlands län (länsstyrelsen) avslog klagandenas överklagande av nämndens beslut, se bilaga 1.

Klagandena har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva Myndighetsnämnden i Kils kommuns beslut av den 10 april 2019.

Klagandena vidhåller vad som tidigare anförts till kommunen och länsstyrelsen och åberopar samma bevisning som tidigare givits in. Därutöver har de anförts i huvudsak följande.

De har inte vidtagit några åtgärder i strid med miljöbalkens regler om strandskydd varför det saknas grund att förelägga dem att vidta åtgärderna som följer av kommunens beslut.

På den aktuella platsen har det funnits såväl trädäck, flytbrygga, landgång och sjöbod, före dess att de generella strandskyddsreglerna trädde ikraft, varpå nuvarande

anläggningar är lagligen uppförda. De har löpande renoverat dessa anläggningar under de 43 år som de disponerat fastigheten. Strandskyddslagstiftningen förhindrar inte underhåll av befintliga anläggningar.

För det fall kommunen anser att ändringar har genomförts av anläggningar som funnits på platsen sedan tiden före 1975, och att ändringarna har skett i strid med strandskyddslagstiftningen, finns det ingen laglig grund att förelägga att dem att göra annat än att återställa ändringarna.

Strandskyddsbestämmelserna syftar bl.a. till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden. Syftet är således endast att bevara den möjlighet att utöva friluftsliv som allmänheten har enligt allemansrätten, inte att utöka densamma genom att ge tillgång till nya strandområden som är lagligen ianspråktagna. Inom ett strandskyddsområde är det förbjudet att ändra byggnader eller utföra anläggningar eller anordningar *"om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt"*.

Strandskyddsreglerna har aldrig varit avsedda att användas för att tillgängliggöra tidigare ianspråktagen mark för allmänhetens nyttjande. I förevarande fall är anläggningarna belägna långt utanför den hemfridszon som bostadshuset på fastigheten genererar och det är tveksamt om området ens upplevs som privat. Under alla omständigheter kan det inte vara förbjudet för fastighetsägarna att fortsätta med nyttjandet. Av de äldre bilderna framgår att det på bryggan och däcket funnits bänkar, bord och parasoller allt sedan fastigheten tillträdde 1976.

Kommunen anger i beslutet, under punkten *"Förvaltningens uppfattning"*, att *"det sammantaget inte är möjligt att göra ändringar av anordningar som helt eller delvis ändrar form"*. Vilka ändringar som avses är oklart, men om kommunens uppfattning är att det aldrig är tillåtet att ändra formen på en anläggning inom strandskyddsområde, saknar den uppfattningen lagstöd. MB 7 kap. 15 § p. 2 hindrar nämligen inte att byggnader eller anläggningar ändras så länge som förändringen inte hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle

ha fått färdas fritt. Vilka ändringar som de anses ha utfört på fastigheten, eller hur dessa ändringar hindrar eller avhåller allmänheten, har kommunen inte beskrivit.

Den enda egentliga förändringen av brygganläggningen och boden som har skett jämfört med 1976 är att det 2018 har uppförts två mindre sektioner med räcken mot vattnet. Uppförande av räcken har genomförts av säkerhetsskäl då små barn vistas på bryggan, och räckena i sig innebär inte någon avhållande effekt för allmänhetens tillgång. I övrigt är bryggan, trädäcket och boden i allt väsentligt likvärdigt med förhållandena före 1975.

Kommunen har återkommande i korrespondens med E och i beslutet framfört att "*fastighetsägarna inte frivilligt viljat ansöka om dispens*". Eftersom deras inställning hela tiden har varit att åtgärderna är lovliga och därmed inte kräver dispens, är det givetvis så att det inte finns anledning att ansöka om en sådan. Dessutom har kommunen gjort bedömningen att även om dispens söks så skulle den sannolikt inte beviljas. Det ska emellertid framhållas att kommunen i korrespondens med E vidimerar att åtgärder som vidtagits före 1975 inte kräver dispens.

Avgörande för mark- och miljödomstolens prövning är således vad som är visat gällande områdets byggnation och användning vid tidpunkten för det generella strandskyddets ikraftträdande.

I tillsyn av strandskyddet är utgångspunkten att det är den som har vidtagit en åtgärd som har att visa att den har varit lovlig. I praxis och doktrin framgår emellertid att tillsynsmyndighetens bevisbörda tilltar ju äldre överträdelser som tillsynen avser. De kan med stöd av fotografier styrka att det funnits en äldre brygga med trädäck 1976-1979 d.v.s. före den första renoveringen. Avsaknaden av tidigare fotografier förklaras av att de förvärvade fastigheten 1976.

Kommunen har å sin sida har baserat hela tillsynsärendet på en anonym anmälan och ett platsbesök vid vilket det konstaterades att trädäcket var i nyskick, men att

sjöboden såg äldre ut. Att trädäcket var i nyskick har i sig ingen relevans för ärendet, eftersom det inte innebär annat än att träet var nytt. Denna effekt uppkommer vid all renovering där äldre träkonstruktioner ersätts med nya.

Vid ett tillsynsärende som avser eventuella överträdelser i direkt anslutning till strandskyddslagstiftningens ikraftträdande 1975, bör det således vila tungt på tillsynsmyndighetens axlar att föra bevisning om olovligheten.

Föreläggande som förenas med vite är myndighetsutövning av straffrättslig karaktär varpå det med fog ska ställas höga krav på den myndighet som beslutar om sådant föreläggande. Det är myndigheten som ska kunna visa att föreläggande är motiverat och att vitet är rimligt. Bevisbördan åvilar således myndigheten, i detta fall kommunen. Kommunen har inte förebringat någon bevisning som vederlägger de uppgifter som fastighetsägarna lämnat och som det får förstås är kommunens grund för föreläggandet enbart att de inte kan visa att, eller i vilken omfattning, den aktuella marken har varit ianspråktagen mellan åren 1975 och 1976.

Det är under alla omständigheter inte rimligt att ålägga den som anklagas att bevisa sin egen oskuld. Ett sådant synsätt har ingen acceptans vare sig i den svenska rättsordningen eller i de konventioner om mänskliga rättigheter Sverige förbundit sig att följa.

Gällande strandskyddsfrågor ska det vid prövningen tas hänsyn till enskilda intressen. En inskränkning från det allmännas sida av en enskilds rätt att använda sin egendom förutsätter att det föreligger en rimlig balans eller proportionalitet mellan vad det allmänna vinner och den enskilde förlorar på grund av inskränkningen. En myndighets ingripande mot en enskild får således inte gå utöver vad som är erforderligt för ändamålets vinnande.

Det finns ingen proportionalitet i kommunens beslut om föreläggande. Högsta domstolens dom med målnummer T 1523-17, meddelad den 9 oktober 2018, innebär att intresseavvägningen i varje enskilt fall som rör det grundlagsskyddade egendoms-skyddet ska ske fristående från den lagstiftning som i övrigt föranleder en propor-

tionalitetsbedömning mellan enskilda och allmänna intressen. Att HD fastslår att en från fastighetsbildningslagen fristående proportionalitetsavvägning ska göras ger stöd för att så även ska ske i fall som rör strandskyddstillsyn. HD:s dom öppnar således för en bredare tolkning av proportionalitetsbedömning än vad som följer av MÖD 2013:37.

Det är inte förenligt med proportionalitetsprincipen och egendomsskyddet i övrigt att begränsa en markägares rätt att nyttja en lagligen ianspråktagen fastighet. Egendomsskyddet är en grundlagsskyddad rättighet som omfattar såväl ägandet som användningen av var och ens egendom. Det måste härvid framhållas att strandskyddsbestämmelserna, till skillnad från regeringsformens egendomsskydd, inte är grundlag varför den sistnämnda ska äga företräde.

Nämnden anser att överklagandet ska avvisas och anför i huvudsak följande.

Nämnden motsätter sig att sjöboden har funnits på platsen innan 1975. Det finns bilder från klagandena som visar att bryggor och trädäck har ändrat form genom åren. Det är inte sannolikt att trädäcket ursprungligen kunnat se ut som det gör nu med de olika utseenden som trädäcket haft genom åren (se bilder i ärendet som är bilagor till myndighetsnämndens beslut).

Tillsynsärendet startade med ett anonymt klagomål som sagt att det byggts en sjöbod och ett trädäck på fastigheten. Eftersom nämnden inte kunde se att fastigheten hade någon strandskyddsansökan så åkte en byggnadsassistent från Myndighetsnämnden i Kils Kommun och kollade detta. Hos länsstyrelsen fanns heller ingen dispens. Det kunde konstateras att trädäcket såg nytt ut och det misstänktes att sjöboden kunde ha fraktats till platsen i efterhand. Den såg inte ut att vara naturligt placerad. Av klagandenas bilder att döma går inte se att det finns någon sjöbod.

Utförda åtgärder inom strandskyddat område är dispenspliktiga. Åtgärderna har utförts efter 1975, och det finns efter det ingen preskriptionsregel.

I yttrande från klagandena 2018-12-27 skrev de att de tog över gården genom arv 1976. "*Vid tillträdet av gården beskrev de att det fanns ett fallfärdigt skjul som de ersatte med denna enkla bod*". Det finns inget som styrker hur sjöboden såg ut innan de ersatte byggnaden. Alla nya byggnader som ersätts helt och inte genom upp- rustning eller vård behöver ha dispens.

Det står också att bryggorna har förändrats genom åren, en sådan förändring som beskrivs är strandskyddspliktig. De skriver att de 1979 byggde en brygga med fast förankring på land, med en landgång till en flytbrygga i vattnet. De skriver att de nu det senaste, det måste vara den förändring av bryggan gjordes 2018, byggde om bryggan. Det kan fastställas med bilder att den brygga som byggdes 1979 inte ens ser ut som den idag.

Varken bryggan eller sjöboden kan vara ett undantag om krav på dispens för någon näring. Trädäcket kan inte behövas för att ta sig ut till ön. Av konstruktionen att döma såg den inte ut att kunna användas till båtplatstillhåll, båtar kan också förvaras på land. Förvaring av skogsbruksredskap kan också placeras på en plats utanför strandskyddsområdet. För att byggnader o dyl. ska vara dispensfritt för skogsnä- ringen krävs det att skogen ska vara av betydelse av ens näring vilket inte är styrkt.

Enligt bild samma datum ser det också ut som att betongfundament använts, något som inte använts tidigare. Idag har de också ett räcke till trädäcket som ytterligare ger ett privatiserande intryck, något som inte är tillåtet enligt allemansrätten.

Klagandena har därefter anfört i huvudsak.

Sjöbodens placering har sannolikt bestämts med hänseende till att inte behöva ändra marken såsom genom grävningensarbete. Den aktuella platsen har kunnat användas utan någon markbehandling och har varit den enda platsen med tillräckligt stor plan yta. Kommunens bedömning att placeringen inte är "naturlig" är således ogrundad. Av tidigare ingivet fotografi till kommunen från mars 1978 ser man tydligt att såväl bryggan som sjöboden har samma lokalisering som idag. Handlingen lämnas nu in även till mark- och miljödomstolen till styrkande av att sjöboden inte har flyttats.

Det kan vidare konstateras att sjöboden vid tidpunkten för fotografiet inte är nybyggd. Den har således inte fraktats till den aktuella platsen i närtid, såsom kommunen misstänker.

Kommunen anför att anläggningen inte kan användas till båtplatstillhåll, vilket är felaktigt och helt ogrundat. Delen av bryggan med flytelement har fungerat som landgång till den fasta delen och har använts för angörande av båtar. Stranden är relativt brant varför en sådan lösning har varit den mest lämpliga. Av ingivna bilder framgår att denna del av bryggan tidigare var pålad och lämplig för angörande av båt, precis lika lämpligt som att angöra en båt vid det flytelement som ersatte pålningen i slutet av 1970-talet.

Fastigheten omfattade tidigare även markområde på Långön som är belägen rakt utanför den plats där bryggan finns. Marken på Långön har historiskt varit av väsentlig för fastighetens jord- och skogsbruk. Dessutom gav fiske i sjön ett betydelsefullt tillskott till familjens försörjning. Det har alltså varit naturligt med brygga och sjöbod för att kunna ta sig till markområdet på ön.

Det är ostridigt att bryggan och trädäcket har renoverats och rustats upp efter 1976. Alla träkonstruktioner måste underhållas, framförallt gällande träkonstruktioner som dagligen utsätts för vatten och fukt. Det är således fullt naturligt att hela konstruktionen byts ut över tid, såväl ytbeläggning som bärande element. Att underhålla och reparera en befintlig brygga kan inte anses vara förbjudet, inte ens om hela konstruktionen byts ut. Avgörande för tillåtligheten är om åtgärderna har ändrat allmänhetens möjlighet att beträda strandområdet i jämförelse med vad den hade tidigare. I förevarande prövning har den nuvarande bryggan i allt väsentligt samma omfattning och utformning som den brygga den ersatte, varför allmänhetens tillträde inte har påverkats alls. Den del av bryggan som har flytelement var tidigare pålad. En sådan ändring har inte påverkat varken djurlivet eller miljön i övrigt negativt, utan är en sedvanlig konstruktion idag. Denna ändring har heller inte påverkat allmänhetens möjlighet att utöva friluftslivet, det kan inte på något sätt anses vara avhållande för allmänheten. Av nu ingivet foto som de fått från F syns

hur den delen utav bryggan tidigare var pålad och att utformningen ej ändrats på ett sätt som avhåller allmänheten från att beträda området.

De mindre räcken som uppförts på trädäcket vid 2018 års renovering är uppförda mot vattnet av säkerhetsskäl då små barn vistas på bryggan. Räckena innebär inte att allmänhetens möjlighet att beträda bryggan ändras, vare sig från land eller från sjön. Anläggningarna är även belägna långt utanför den hemfridszon som bostadshusen på fastigheten genererar och området upplevs inte som privat. Allmänheten nyttjar dessutom löpande bryggan. Exempelvis kanotister och skridskoåkare rastar ofta på bryggan, vilket de aldrig har försökt förhindra.

De förvärvade fastigheten år 1976 med tillhörande brygga, trädäck och sjöbod. Även för det fall att det skulle förhålla sig så att bryggan och trädäcket uppfördes efter 1975 och innan tillträdet 1976 kan det inte vara skäligt att förelägga dem som nya fastighetsägare att riva dessa så pass många år senare.

Med hänvisning till MÖD 2017:16 I och II kan det inte anses vara skäligt att förelägga dem att riva bryggan. All myndighetsutövning, även strandskyddstillsynen ska ske med beaktande av proportionalitetsprincipen, varvid ålägganden och förelägganden inte får vara mer betungande än vad som kan anses motiverade för upprätthållande av det allmänna intresset i det enskilda fallet.

Ett intyg från F åberopas. I intyget uppges bl.a. att brygga och sjöbod fanns redan 1976, mycket sliten och medfaren som rustades upp efter hand. De åkte mycket vattenskidor och var alltid nere vid bryggan och förvarade vattenskidor samt våtdräkter i sjöboden där nere. Bryggan har alltid legat där den ligger nu eftersom stigen ledde direkt på den. Det som hänt är att brädor bytts ut efter hand som de blivit dåliga, annars har den alltid sett ut som den gör idag.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har tagit del av utredningen i målet, inklusive i ärendet ingivna fotografier, samt övervägt vad klagandena har anfört. Domstolen gör därvid följande bedömningar.

Inom område där strandskydd råder är det förbjudet att bl.a. uppföra nya byggnader och att ändra byggnader eller utföra anläggningar eller anordningar om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt och att vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter (7 kap. 15 § punkterna 2 och 4 miljöbalken, MB). Övriga tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansernas beslut.

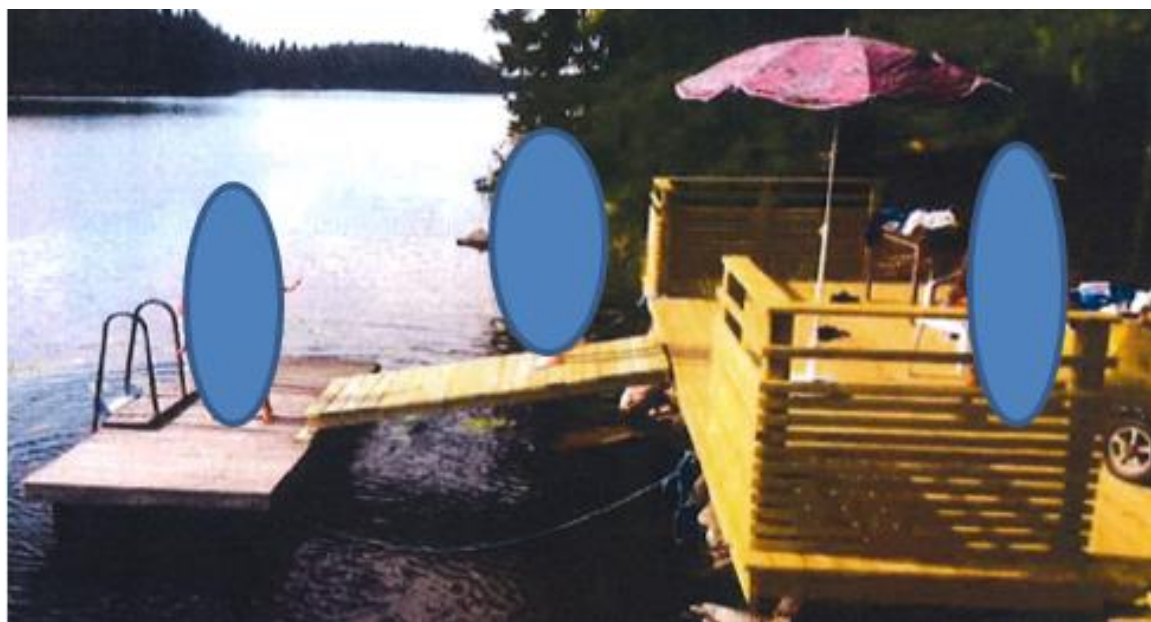
Uppförande av brygga och sjöbod är typiskt sett sådana åtgärder som är förbjudna inom strandskyddsområde.

Vad det först gäller sjöboden har motparterna gett in ett foto från 1978 som visar en bod, ungefär där nuvarande bod är belägen. Närmare uppgifter om boden saknas emellertid. I avsaknad härom samt mot bakgrund av det intyg som givits in och som gör gällande att en medfaren bod fanns på fastigheten redan 1976 bedömer mark- och miljödomstolen att nämnden inte förmått visa att det funnits fog för att förelägga om rättelseåtgärder avseende boden. Föreläggandet ska därför upphävas i vad det avser sjöboden.

Fotografierna i ärendet visar att den brygganläggning som fanns strax efter klagandenas förvärv av fastigheten bestod av en fast brygga som dels låg på land, dels var pålad ute i vattnet och med en vanlig stege nedstucken i vattnet. Utanför denna brygga fanns en smalare flytbrygga förankrad i den fasta bryggan med rep.

Den nuvarande brygganläggningen består av ett med sidoräcken försedd trädeck som ligger på land och skjuter ut något i vattnet, en med badstege försedd flytbrygga som ligger parallellt med strandlinjen samt en landgång mellan bryggdäck och flytbrygga.

Mark- och miljödomstolen kan konstatera att den nuvarande brygganläggningen inte motsvarar den tidigare. Förändringarna är så pass stora att det enligt domstolens bedömning inte är fråga om enbart reparation, utan om en ny anläggning. Den nuvarande möblerade brygganläggningen med tvärställd flytbrygga och badstege har vidare en betydligt mer avhållande effekt än den gamla pålade bryggan med en enkel träsoffa, varför uppförande av anläggningen var förbjuden. Strandskyddsdispens saknas varför nämnden har haft fog för att förelägga om åtgärder.

Prövningen ska göras som för en ny anläggning. Det förhållandet att det tidigare funnits en mindre brygganläggning på platsen, som utan dispens bytts ut mot den nuvarande, kan därför inte tillmätas avgörande betydelse. Inte heller har en sjöbod som den aktuella någon avhållande effekt som sträcker sig till platsen för brygganläggningen. Skäl för dispens på grund av att platsen redan är ianspråktagen föreligger därför inte. Det har inte kommit fram något som tyder på att något annat skäl för dispens kan aktualiseras. Vid sådant förhållande bedöms föreläggandet om rättelseåtgärder avseende trädeckets med lösa föremål inte vara mer ingripande än vad som behövs för att syftet med strandskyddsbestämmelserna ska tillgodoses.

Vad som framkommit om motparternas enskilda intresse av brygganläggningen väger inte tyngre än det mycket starka allmänna intresset av att strandskydd kan gälla på platsen. Mark- och miljödomstolen bedömer att föreläggandet avseende trädäcket med tillhörande lösa föremål är proportionerligt. Då emellertid föreläggandet delvis upphävts ska vitesbeloppet jämkas. Domstolen bedömer att ett vitesbelopp om 10 000 kr för envar är tillräckligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 6 april 2020.

Susanne Lindblad

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Lindblad, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors.